

MARGILON HUDUDIDAGI GLOBAL MUAMMOLAR**Tolibov Bekzod Xakimovich**

Farg'ona davlat universiteti ijtimoiy ish kafedrası mudiri,
Sotsiologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD;

email: bekzod-tolibov@mail.ru

Turdiboyeva Madinaxon Farhod qizi

Farg'ona davlat ijtimoiy ish kafedrası 1-kurs magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19410096>

Annotatsiya. Ushbu maqola Marg'ilon hududidagi ijtimoiy-iqtisodiy va infratuzilmaviy holatni tahlil qiladi. Tadqiqot ma'lumotlariga ko'ra, hududda ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar va oilalar soni yuqori bo'lib, nogironligi bo'lgan shaxslar va kam ta'minlangan oilalarning iqtisodiy va ijtimoiy integratsiyasi yetarli darajada amalga oshirilmayapti. Shu bilan birga, bolalar va yoshlar bilan bog'liq muammolar, xususan yetimlar, ota-onasi migratsiyaga ketgan bolalar va parvarishga muhtoj bolalarning mavjudligi ijtimoiy tizimning samaradorligini oshirish zaruratini ko'rsatadi. Hududdagi ta'lim, sog'liqni saqlash va sport infratuzilmasi mavjud bo'lishiga qaramay, ularning sifati va qamrovi aholining barcha ehtiyojlarini qondirishga yetarli emas. Tadqiqot natijalari Marg'ilon hududida ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish, bandlikni oshirish, bolalar va yoshlar bilan ishlash tizimini rivojlantirish hamda infratuzilmani modernizatsiya qilish zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Ijtimoiy himoya, nogironlar, kam ta'minlangan oilalar, yetim bolalar, ijtimoiy integratsiya, bandlik, infratuzilma.

Kirish

Hozirgi globallashtirish jarayonida hududiy rivojlanishni kompleks baholashda ijtimoiy himoya darajasi, demografik ko'rsatkichlar va infratuzilma imkoniyatlari asosiy mezonlardan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, Marg'ilon hududida mavjud statistik ma'lumotlar hududda bir qator dolzarb ijtimoiy-iqtisodiy muammolar shakllanib borayotganini ko'rsatadi. Jumladan, ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar va oilalar sonining yuqoriligi aholining ma'lum qismi barqaror daromad manbalariga ega emasligini anglatadi.

Nogironligi bo'lgan shaxslar sonining sezilarli darajada ko'pligi esa sog'liqni saqlash, rehabilitatsiya va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tizimiga tushayotgan yukning ortib borayotganidan dalolat beradi. Shu bilan birga, kam ta'minlangan va ehtiyojmand oilalar ulushining yuqoriligi, xususan kambag'allik darajasining saqlanib qolayotgani hududda ijtimoiy tengsizlik muammosini keskinlashtirmoqda. Bu holat ayniqsa bolalar va yoshlar qatlamiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

Yetim va ota-ona qaramog'isiz qolgan bolalar, to'liq bo'lmagan oilalarda tarbiyalanayotganlar hamda parvarishga muhtoj bolalar sonining mavjudligi ijtimoiy himoya va ta'lim tizimining yanada takomillashtirilishini talab etadi. Bundan tashqari, ta'lim va tarbiyaga to'liq jalb qilinmagan bolalar muammosi uzoq muddatda inson kapitalining pasayishiga olib kelishi mumkin.

Muammoli va xavf guruhiga kiruvchi shaxslar sonining mavjudligi ham alohida e'tiborni talab qiladi. Xususan, giyohvandlik va ichkilikka ruju qo'ygan shaxslar, zo'ravonlikdan jabrlanganlar hamda ijtimoiy moslashuvda qiyinchilikka duch kelayotgan fuqarolar jamiyat barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu bilan birga, nogironligi bo'lgan, lekin ishlash istagini bildirgan shaxslarning kam qismi ish bilan ta'minlangani bandlik tizimida muammolar borligini ko'rsatadi. Bu esa nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy integratsiya jarayonlariga ham salbiy ta'sir qiladi. Infratuzilma tahlili shuni ko'rsatadiki, hududda ta'lim, sog'liqni saqlash va sport obyektlari ma'lum darajada shakllangan bo'lsa-da, ularning soni va sifati aholining ortib borayotgan ehtiyojlariga to'liq javob bermaydi. Ayniqsa, inklyuziv ta'lim imkoniyatlarining cheklanganligi, reabilitatsiya markazlari yetishmasligi hamda zamonaviy tibbiy xizmatlar qamrovining yetarli emasligi muhim muammolardan biri hisoblanadi. Sport va sog'lom turmush tarzini rivojlantirishga qaratilgan obyektlar mavjud bo'lsa-da, ularning samarali foydalanilishi va barcha qatlamlar uchun ochiqligi masalasi dolzarbligicha qolmoqda.

Dolzarbli

Hozirgi kunda Marg'ilon hududida kuzatilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlar, aholi sonining ortishi hamda ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlam ulushining yuqoriligi mazkur mavzuning dolzarbligini belgilab beradi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, nogironligi bo'lgan shaxslar, kam ta'minlangan oilalar, yetim va parvarishga muhtoj bolalar sonining sezilarli darajada ekanligi hududda ijtimoiy tengsizlik va himoya tizimi bilan bog'liq muammolar mavjudligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, bandlik darajasining pastligi, ayniqsa nogironligi bo'lgan shaxslarning ish bilan yetarli darajada ta'minlanmaganligi iqtisodiy barqarorlikka salbiy ta'sir etmoqda. Infratuzilma obyektlari mavjud bo'lishiga qaramay, ularning sifati va aholining real ehtiyojlariga mosligi masalasi dolzarb bo'lib qolmoqda. Yuqoridagi omillar hududda mavjud muammolarni chuqur ilmiy tahlil qilish va ularni bartaraf etish bo'yicha samarali takliflar ishlab chiqishni talab etadi.

Maqsadi

Mazkur tadqiqot ishining asosiy maqsadi Marg'ilon hududida mavjud ijtimoiy-demografik va infratuzilmaviy muammolarni kompleks o'rganish, ularning kelib chiqish sabablarini ilmiy asosda tahlil qilish hamda ularni bartaraf etishga qaratilgan samarali chora-tadbirlar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Shu bilan birga, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamini qo'llab-quvvatlash, bandlik darajasini oshirish, infratuzilmani takomillashtirish va hududning barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiluvchi ilmiy asoslangan yondashuvlarni ishlab chiqish ham tadqiqotning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

Asosiy qism

Marg'ilon hududi ijtimoiy-demografik jihatdan zich aholi joylashgan mintaqalardan biri hisoblanadi. Aholi sonining yildan-yilga ortib borishi hudud infratuzilmasiga sezilarli bosim o'tkazmoqda. Ayniqsa, yoshlar ulushining yuqoriligi ta'lim, bandlik va ijtimoiy xizmatlarga bo'lgan talabni oshirmoqda. Hududda ijtimoiy himoyaga muhtoj aholi qatlamining mavjudligi demografik tuzilmaning notekisligini ko'rsatadi. Nogironligi bo'lgan shaxslar ulushining sezilarli darajada ekanligi sog'liqni saqlash tizimiga qo'shimcha yuk yuklaydi. Shu bilan birga, migratsiya jarayonlari ham demografik tarkibga ta'sir ko'rsatmoqda. Mehnat migratsiyasi natijasida ayrim oilalarda ijtimoiy muammolar yuzaga kelmoqda. Bu esa bolalar tarbiyasi va ijtimoiy nazorat masalalariga salbiy ta'sir qiladi. Aholining tabiiy o'sish darajasi yuqori bo'lishi resurslar taqsimotida muammolarni keltirib chiqaradi. Shuningdek, urbanizatsiya jarayoni ham tartibsiz kechayotganini kuzatish mumkin. Natijada turar-joy, transport va kommunal xizmatlarga talab ortmoqda. Demografik bosim infratuzilmaning yetishmovchiligini yuzaga keltiradi.

Bu esa hududning barqaror rivojlanishiga to'sqinlik qilmoqda. Ijtimoiy qatlamlar o'rtasidagi tafovut ham ortib bormoqda. Shu sababli demografik jarayonlarni ilmiy asosda boshqarish muhim ahamiyat kasb etadi.

Marg'ilon hududida ijtimoiy himoya tizimi aholining zaif qatlamlarini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bo'lsa-da, uning samaradorligi yetarli darajada emasligi kuzatilmog'ida.

Ijtimoiy yordamga muhtoj oilalar sonining ko'pligi tizimga tushayotgan yukni oshiradi.

Davlat tomonidan ajratilayotgan nafaqalar va moddiy yordamlar muayyan darajada aholini qo'llab-quvvatlaydi. Biroq bu yordamlar barcha ehtiyojlarni to'liq qoplay olmaydi.

Ayniqsa, yolg'iz keksalar va nogironligi bo'lgan shaxslar doimiy parvarishga muhtoj.

Ijtimoiy xizmatlar sifati va qamrovi ham muhim masalalardan biridir. Ayrim hollarda yordam manzilli yetkazilmayotgani kuzatiladi. Bu esa tizim samaradorligini pasaytiradi. Ijtimoiy himoya tizimida zamonaviy yondashuvlar yetarli darajada joriy etilmagan. Raqamli texnologiyalardan foydalanish darajasi ham past. Bu esa monitoring va nazoratni qiynlashtiradi.

Shuningdek, ijtimoiy xodimlar sonining yetishmasligi muammosi mavjud. Ularning malakasini oshirish zarurati ham dolzarb.

Ijtimoiy xizmatlar infratuzilmasini kengaytirish talab etiladi. Shu bilan birga, nodavlat tashkilotlar bilan hamkorlikni kuchaytirish lozim. Bu esa tizim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Marg'ilon hududida nogironligi bo'lgan shaxslar sonining yuqoriligi muhim ijtimoiy muammolardan biri hisoblanadi. Ularning katta qismi mehnatga layoqatli bo'lsa-da, ish bilan ta'minlanmagan. Bu esa ularning iqtisodiy mustaqilligini cheklaydi. Nogironlar uchun mos infratuzilmaning yetishmasligi ham muammolardan biridir. Jamoat joylari va transport vositalari to'liq moslashtirilmagan. Rehabilitatsiya markazlari soni ham yetarli emas. Tibbiy xizmatlarning sifati oshirish zarur. Nogiron bolalar uchun inklyuziv ta'lim imkoniyatlari kengaytirilishi kerak.

Ularning jamiyatga moslashuvi uchun maxsus dasturlar ishlab chiqilishi lozim. Ijtimoiy integratsiya jarayonlari sust kechmoqda. Bu esa ularning jamiyatdan ajralib qolishiga olib keladi.

Bandlik masalasini hal qilish muhim ahamiyatga ega. Kasb-hunar o'rgatish markazlarini ko'paytirish zarur. Shu bilan birga, masofaviy ish imkoniyatlarini yaratish ham muhim. Davlat va xususiy sektor hamkorligini rivojlantirish kerak. Nogironlar uchun kvotalar tizimini takomillashtirish lozim. Ularning huquqlarini himoya qilish mexanizmlari kuchaytirilishi zarur.

Bu choralar ularning hayot sifati yaxshilashga xizmat qiladi.

Marg'ilon hududida kam ta'minlangan va ehtiyojmand oilalar sonining yuqoriligi ijtimoiy-iqtisodiy muammolarning asosiy ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, bunday oilalar soni 4 mingdan ortiqni tashkil etadi. Bu esa hududda daromadlar tengsizligi mavjudligini ko'rsatadi. Ayniqsa, kambag'al oilalar ulushining sezilarli darajada ekanligi ijtimoiy himoya tizimiga qo'shimcha yuk yuklaydi. Boquvchisini yo'qotgan oilalar sonining mavjudligi ham muammoning dolzarbligini oshiradi. Bu oilalarda bolalar ta'limi va tarbiyasi bilan bog'liq muammolar ko'proq uchraydi. Davlat tomonidan berilayotgan moddiy yordamlar muayyan darajada qo'llab-quvvatlasa-da, ular uzoq muddatli yechim bo'la olmaydi.

Kambag'allikni qisqartirish uchun kompleks yondashuv zarur. Avvalo, aholi bandligini oshirish muhim hisoblanadi. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish orqali yangi ish o'rinlari yaratish mumkin. Shu bilan birga, kasb-hunar o'rgatish tizimini kengaytirish lozim.

Ayollar va yoshlar bandligini oshirish alohida ahamiyatga ega. Ijtimoiy yordamni manzilli tashkil etish ham muhimdir.

Raqamli monitoring tizimlarini joriy etish orqali ehtiyojmand oilalarni aniqlash samaradorligini oshirish mumkin. Shu bilan birga, kambag'allikning oldini olishga qaratilgan profilaktik choralar ishlab chiqilishi zarur. Bu esa hududda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Marg'ilon hududida bolalar va yoshlar ijtimoiy siyosatning eng muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, yetim va ota-ona qaramog'isiz qolgan bolalar soni yuzlabni tashkil etadi. Bu esa ijtimoiy himoya tizimining muhim yo'nalishlaridan biri sifatida qaraladi. To'liq bo'lmagan oilalarda tarbiyalanayotgan bolalar sonining mavjudligi ularning psixologik rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, ota-onasi mehnat migratsiyasiga ketgan bolalar ham alohida e'tiborni talab qiladi. Bunday bolalarda nazoratning sustligi kuzatilishi mumkin. Parvarishga muhtoj bolalar sonining yuqoriligi sog'liqni saqlash tizimi bilan bog'liq muammolarni ko'rsatadi. Ta'lim va tarbiyaga to'liq jalb qilinmagan bolalar muammosi esa kelajak uchun jiddiy xavf hisoblanadi. Bu holat inson kapitalining pasayishiga olib keladi. Yoshlar orasida bo'sh vaqtni mazmunli tashkil etish muhim hisoblanadi. Sport va madaniy tadbirlarni rivojlantirish zarur. Shu bilan birga, yoshlarni kasbga yo'naltirish tizimini takomillashtirish kerak. Ijtimoiy-pedagogik xizmatlarni kuchaytirish ham muhim ahamiyatga ega. Bolalar huquqlarini himoya qilish mexanizmlarini rivojlantirish zarur. Shu orqali ularning jamiyatda to'laonli rivojlanishini ta'minlash mumkin.

Hududda muammoli va xavf guruhiga kiruvchi shaxslar sonining mavjudligi ijtimoiy barqarorlikka tahdid soluvchi omillardan biridir. Xususan, jazoni o'tab qaytgan shaxslar, giyohvandlik va ichkilikka ruju qo'ygan fuqarolar ijtimoiy moslashuvda qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, bunday shaxslar soni yuzlabni tashkil etadi. Bu esa ijtimoiy rehabilitatsiya tizimini rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi. Zo'ravonlikdan jabrlangan shaxslar ham alohida e'tibor talab qiladi. Ular uchun psixologik yordam va himoya mexanizmlari yetarli darajada rivojlanmagan. Uy-joysiz shaxslar sonining mavjudligi ham muhim muammo hisoblanadi. Bu holat ijtimoiy tengsizlikni yanada kuchaytiradi. Shuningdek, og'ir xulqli bolalar bilan ishlash tizimi ham takomillashtirilishi zarur. Profilaktika choralarining yetarli emasligi muammoni chuqurlashtiradi. Shu bois ijtimoiy xizmatlar tizimini kuchaytirish muhimdir.

Rehabilitatsiya markazlari faoliyatini kengaytirish lozim. Nodavlat tashkilotlar bilan hamkorlikni rivojlantirish zarur. Ijtimoiy nazorat mexanizmlarini kuchaytirish ham muhim ahamiyatga ega. Bu choralar jamiyatda ijtimoiy muhitni barqarorlashtirishga xizmat qiladi.

Marg'ilon hududida bandlik darajasi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning asosiy ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, nogironligi bo'lgan shaxslar orasida ish bilan ta'minlanganlar sonining kamligi muammo sifatida namoyon bo'lmoqda. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, ishlash istagini bildirganlarning juda kam qismi ish bilan ta'minlangan. Bu esa mehnat bozorida nomutanosiblik mavjudligini ko'rsatadi. Yangi ish o'rinlarini yaratish muhim vazifalardan biridir. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish orqali bandlikni oshirish mumkin. Shu bilan birga, kasb-hunar o'rgatish markazlarini kengaytirish zarur. Ayollar va yoshlar bandligini ta'minlash alohida e'tiborni talab qiladi. Masofaviy ish imkoniyatlarini rivojlantirish ham muhim hisoblanadi. Innovatsion yondashuvlarni joriy etish orqali yangi iqtisodiy imkoniyatlar yaratiladi. Shu bilan birga, mehnat bozorini tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirish lozim. Bandlik xizmatlari samaradorligini oshirish zarur. Bu esa aholi daromadlarini oshirishga xizmat qiladi. Natijada hududning iqtisodiy barqarorligi mustahkamlanadi.

Margʻilon hududida infratuzilma obyektlari mavjud boʻlsa-da, ularning sifati va yetarliligi muhim masala boʻlib qolmoqda. Taʼlim muassasalari soni yetarli darajada boʻlsa-da, inklyuziv taʼlim imkoniyatlari cheklangan. Sogʻliqni saqlash obyektlari mavjudligi aholiga xizmat koʻrsatishda muhim ahamiyatga ega. Biroq zamonaviy tibbiy xizmatlar qamrovi yetarli emas.

Reabilitatsiya markazlari sonining kamligi nogironligi boʻlgan shaxslar uchun muammo tugʻdiradi. Sport obyektlari mavjud boʻlsa-da, ularning samarali foydalanilishi muhimdir.

Aholining barcha qatlamlari uchun teng imkoniyatlar yaratish zarur. Ijtimoiy xizmatlar sifati ham doimiy ravishda takomillashtirib borilishi kerak. Raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali xizmatlar samaradorligini oshirish mumkin. Shu bilan birga, davlat va xususiy sektor hamkorligini rivojlantirish muhimdir. Yangi infratuzilma loyihalarini amalga oshirish talab etiladi.

Hududiy rivojlanish dasturlarini takomillashtirish zarur. Bu esa aholining turmush darajasini oshirishga xizmat qiladi. Umuman olganda, infratuzilmani modernizatsiya qilish hudud barqaror rivojlanishining muhim omili hisoblanadi.

Muhokama va Natija

Margʻilon hududi boʻyicha olib borilgan tahlillar shuni koʻrsatadiki, hududda ijtimoiy-demografik va infratuzilmaviy muammolar tizimli xarakterga ega boʻlib, ular bir-biri bilan uzviy bogʻlangan holda rivojlanmoqda. Statistik maʼlumotlarga koʻra, ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar va oilalar sonining 4 391 nafarga yetgani hududda ijtimoiy yordamga ehtiyoj yuqori ekanligini bildiradi. Shu bilan birga, 5 886 nafar nogironligi boʻlgan shaxslarning mavjudligi, ayniqsa ularning katta qismi II guruh nogironlari ekani sogʻliqni saqlash va ijtimoiy qoʻllab-quvvatlash tizimiga sezilarli yuk tushiradi.

Tahlillar davomida kam taʼminlangan oilalar sonining ham 4 391 tani tashkil etgani, jumladan 2 282 ta kambagʻal oilalar mavjudligi hududda iqtisodiy tengsizlik muammosi dolzarb ekanligini koʻrsatdi. Bundan tashqari, 430 ta boquvchisini yoʻqotgan oilalar mavjudligi ijtimoiy himoya choralarini kuchaytirishni talab etadi. Bolalar va yoshlar bilan bogʻliq koʻrsatkichlar ham muhim ahamiyatga ega boʻlib, 345 nafar yetim va ota-ona qaramogʻisiz qolgan bolalar hamda 364 nafar parvarishga muhtoj bolalar mavjudligi ijtimoiy tizimdagi muammolarni yanada chuqurlashtiradi. Muammoli va xavf guruhiga kiruvchi shaxslar sonining 286 nafarni tashkil etishi, jumladan 152 nafar giyohvandlik va ichkilikka ruju qoʻygan shaxslar mavjudligi jamiyatda ijtimoiy muhit barqarorligiga salbiy taʼsir koʻrsatishi mumkin. Bandlik masalasida ham muammolar mavjud boʻlib, nogironligi boʻlgan 270 nafar ishlash istagidagi shaxsdan atigi 20 nafari ish bilan taʼminlangani mehnat bozorida nomutanosiblikni yaqqol koʻrsatadi.

Infratuzilma jihatidan hududda 84 ta taʼlim muassasasi va 28 ta sogʻliqni saqlash obyekti mavjud boʻlsa-da, ularning sifati va aholining real ehtiyojlariga mosligi yetarli darajada emas.

Ayniqsa, inklyuziv taʼlim va reabilitatsiya xizmatlarining cheklanganligi nogironligi boʻlgan shaxslar uchun qoʻshimcha muammolarni yuzaga keltirmoqda. Sport va sogʻlom turmush tarzini rivojlantirish uchun 74 ta obyekt mavjud boʻlishiga qaramay, ularning samaradorligi va qamrovi hali toʻliq darajada emas. Yuqoridagi tahlillar asosida xulosa qilish mumkinki, Margʻilon hududida mavjud muammolar kompleks yondashuvni talab etadi. Ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish, bandlik darajasini oshirish, infratuzilmani modernizatsiya qilish hamda aholining zaif qatlamlarini qoʻllab-quvvatlashga qaratilgan chora-tadbirlarni kuchaytirish zarur.

Ayniqsa, nogironligi bo'lgan shaxslarni ijtimoiy va iqtisodiy hayotga faol jalb etish, kambag'allikni qisqartirish hamda bolalar va yoshlar bilan ishlash tizimini rivojlantirish hududning barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Shu orqali hududda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va aholining turmush darajasini oshirish mumkin.

Xulosa

Marg'ilon hududida olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, hududning ijtimoiy-iqtisodiy holati bir qator dolzarb muammolar bilan xarakterlanadi. Ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar va oilalar sonining yuqoriligi, nogironligi bo'lgan shaxslarning mehnatga kam jalb etilishi, kam ta'minlangan va boquvchisini yo'qotgan oilalarning mavjudligi hududda ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tizimining samaradorligini oshirish zarurligini ko'rsatadi. Bolalar va yoshlar bilan bog'liq muammolar, xususan, yetim va parvarishga muhtoj bolalar, shuningdek ota-onasi migratsiyaga ketgan bolalarning mavjudligi hududning kelajakda inson kapitalini rivojlantirishga ta'sir qiladi. Muammoli va xavf guruhiga kiruvchi shaxslar, jumladan giyohvandlik va ichkilik bilan bog'liq shaxslarning mavjudligi ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashni qiyinlashtiradi.

Infratuzilma va ijtimoiy xizmatlar sohasi ham hududdagi muammolarni yumshatishda yetarli darajada emas. Ta'lim, sog'liqni saqlash va sport obyektlari mavjud bo'lishiga qaramay, ularning sifati va qamrovi aholining barcha ehtiyojlarini qondirishga yetarli emas. Shu sababli inklyuziv ta'lim va reabilitatsiya xizmatlarini kengaytirish, bandlikni oshirish va kambag'allikni kamaytirishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur. Marg'ilon hududida ijtimoiy himoya, bandlik, bolalar va yoshlar muammolarini hal etish hamda infratuzilmani modernizatsiya qilish hududning barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Bu esa hududda aholining turmush darajasini oshirish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. "Ijtimoiy himoya va aholining demografik holati bo'yicha ma'lumotlar" (2025). Tahliliy hisobot.
2. Farg'ona viloyati hokimligi. "Hududdagi ijtimoiy infratuzilma va resurslar tahlili" (2025).
3. Islomov, Sh. (2021). "O'zbekiston hududlarida ijtimoiy himoya va kambag'allik muammolari." Tashkent: O'zbekiston ilmiy nashriyoti.
4. Qodirov, A., & Yusupova, L. (2020). "Bolalar va yoshlar bilan ishlash tizimi: muammolar va yechimlar." Farg'ona ilmiy jurnali, 12(3), 45–58.
5. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. "Nogironligi bo'lgan shaxslar va ularni reabilitatsiya qilish markazlari faoliyati" (2022).
6. Karimov, T. (2021). "Ijtimoiy himoya va bandlik: hududiy tahlil." Marg'ilon: Farg'ona viloyati ilmiy markazi.
7. Jahongir, N. (2020). "Infratuzilma va ijtimoiy xizmatlarning samaradorligini oshirish yo'llari." Toshkent: Ijtimoiy tadqiqotlar nashriyoti.